

Sözcükte Anlam / Söz Öbekleri - 4

1. Eserler, sanatçıların sır kâtipleridir; bu sebeple bir sanatçıyı yakından tanımak istiyorsanız eserlerini okumakla işe başlayabilirsiniz.

Bu cümledeki altı çizili sözle eserlerin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Sanatçıların yaşamından izler taşıdığı
B) Okurla iletişim kurma vasıtası olarak görüldüğü
C) Sanatçının bilinmeyen yönlerini ve düşüncelerini bünyesinde barındırdığı
D) Bir sanatçının edebî kişiliğinin yansıması olduğu
E) Sanatçıdan bağımsız olarak ortaya konduğu

2. I. Yaşlı kadın çantasını nasıl kaybettiğini yana yakıla anlatıyordu.
II. Bize kutudan çıka çıka bir iki parça eski ev eşyası çıktı.
III. O gün vitrinlere baka baka ilerlerken ilginç bir eşyaya rast gelmiştik.
IV. Bu riskleri bile bile girmiştik ticarete.
V. Elimizdeki para dönerci açmak için ucu ucuna yetti.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde ikileme, cümleye “beklenmezlik” anlamı katmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bir işi sonuçlanınca-ya kadar boş yere geciktirmek, uzatmak” anlamında bir deyim kullanılmıştır?**

- A) Babamı yeni bir bilgisayar almaya ikna edene kadar akla karayı seçtik.
B) Abbas Bey, ev işini tereyağından kıl çeker gibi halletti.
C) Kardeşim benimle maça gidebilmek için peşimde dört dönüyor, dibimden ayrılmıyordu.
D) Bu işi sürüncemede bırakırsan en sonunda sen zarar edersin.
E) Selim, ne kadar ayak direse de en sonunda bizim sözüümüzü dinlemek zorunda kaldı.

4. Okuduğum çok az eser, fikir değirmenimi yürütme gücüne sahip olmuştur.

Bu cümledeki altı çizili sözle, söz konusu eserlerin hangi yönü vurgulanmak istenmektedir?

- A) Sanatsal bir anlatıma sahip olması
B) Sürükleyici bir konuyu işlemesi
C) Okurda farklı duygular uyandırması
D) Kişinin zihin dünyasını harekete geçirmesi
E) Benzeri eserlerden nitelik olarak daha üstün olması

5. **Aşağıdaki cümlelerde bulunan ikilemeler oluşum bakımından ikiyeşerli gruplandırıldığında hangisi dışta kalır?**

- A) İşler bu aralar ağır aksak ilerliyor.
B) Çamura bata çıka ilerlemeye çalışıyoruz.
C) Mırın kırın etmeden derslerine devam etmelisin.
D) Sessiz sakin bir ilçeye yerleşip emekliliğimin tadını çıkarmak istiyorum.
E) Arkadaşımla iyi kötü tam beş yılımız birlikte geçti.

6. Dilimizde ağız sözcüğü ile ilgili pek çok deyim bulunmaktadır. Örneğin karşıdakini konuşarak düşüncesini öğrenmeye çalışmak anlamında “ağzını aramak”; daha önce

I
söylediği bir şeyi sonra daha farklı anlatmak anlamında “ağız birliği etmek”; hiç konuşmayıp devamlı

II
susmak anlamında “ağız dil vermemek”; kurulu düzen ve
III
dirliliğin bozulması anlamında “ağzının tadı kalmamak”;

IV
bir yemeğin iyi piştiğini ve lezzetli olduğunu anlatmak için “ağızda dağılmak” deyimlerini kullanırız.
V

Bu parçada numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Sözcükte Anlam /Söz Öbekleri - 4

7. Edebiyat dergileri Tanzimat'tan bu yana çıkmaya devam ediyor. (II) Şüphesiz edebiyatımızın modernleşip gelişmesinde dönüm noktalarından biridir edebiyat dergileri. (III) Her türden ve her cenahtan sanatçı ve yazıya yer vermesiyle okur için anlamlı bir çeşitlilik kurar. (IV) Şiir, tiyatro, roman, eleştiri başta olmak üzere edebiyatın pek çok türü dergilerde yerini aldı. (V) Ancak gezi yazısı nedense dergilerde istediği yeri alamadı ve hep ayrıık otu muamelesi gördü.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "ilgi görmemek" anlamında bir söze yer verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Sanatçı, popüler akımların cazibeli çekim alanına girmeden bağımsızlığın serin sularında kulaç atabiliyorsa özgür demektir.

Bu parçadaki altı çizili sözle sanatçının hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Eserlerini okurun beğenisi için yazdığını unutmaması
B) Usta sanatkârların izini her zaman takip etmesi
C) Kendi tarzını tutturup özgün bir çizgide ilerlemesi
D) Toplumsal faydayı gözeterek sanat yapması
E) Edebî kişiliğini eserlerine çok iyi yansıtması

9. Bazı kitaplar tadılmak, bazıları yutulmak ve çok azı da hazmedilmek içindir.

Bu cümledeki altı çizili sözle, söz konusu kitapların hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Dikkatlice okunması
B) Benliğe yedirilerek okunması
C) Tekrar tekrar okunması
D) Özet çıkararak okunması
E) Kısa notlar alınarak okunması

10. Cahit Zarifoğlu'nun dizelerini dikkatli okursanız kimi kelimelerin onun dil imbiğinden damıtılmış olduğunu anlarsınız.

Bu cümlede geçen "dil imbiğinden damıtılmış olmak" sözüyle vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamı kapalı sözcükler
B) Herhangi bir anlamı bulunmayan sözcükler
C) Şairi tarafından yeniden anlamlandırılan sözcükler
D) Her okurun farklı anlamlandığı sözcükler
E) Mecaz anlamıyla ön plana çıkan sözcükler

11. Mustafa Kutlu'nun öyküleri yormaz sizi, bir nehrin çağılması duyulur onun satırlarında.

Bu cümledeki altı çizili ifadeyle, söz konusu öykülerin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Akıcılığı
B) Anlamsal yoğunluğu
C) Özgünlüğü
D) Dilinin yalınlığı
E) Konularının karmaşıklığı

12. **Aşağıdakilerin hangisinde ikilemenin cümleye kattığı anlam araç içinde yanlış verilmiştir?**

- A) Bizi götürmek için bula bula bu yeri mi buldun? (bık-kınlık)
B) Rüzgâr tatlı tatlı esiyor, yürüyüş yapanları serinletiyordu. (beğenme)
C) Kara kara üzümlele soframızı şenlendirmiştik. (pekiştirme)
D) Doktorun eğri büğrü yazısını anlamak için epey uğraştık. (beğenmezlik)
E) Her yerimi ağır sızı kapladı, kafamı bile oynatamaz

